

KALATOIMIALAN HALLITUSOHJELMATAVOITTEET:

MAHDOLLISUUDET TUOTTAA KOTIMAISTA KALAA ON OTETTAVA TÄYSIMÄÄRÄISINÄ KÄYTTÖÖN

Pro Kala

Suomen Ammattikalastajaliitto
Suomen Kalankasvattajaliitto
Suomen Kalakauppiasliitto

KUVA: KARI KUJALA

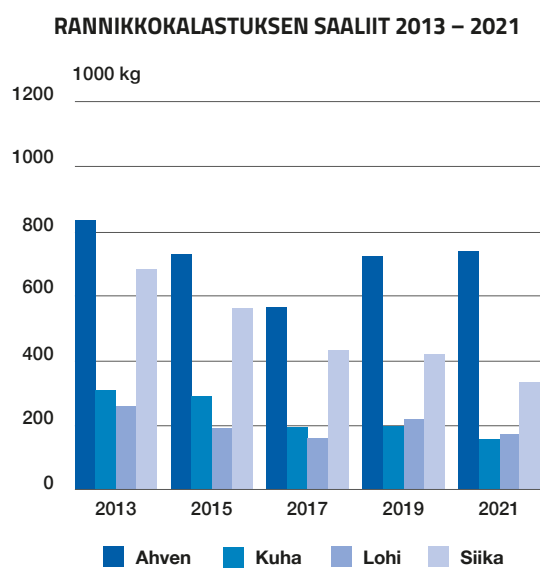
KALATOIMIALAN TAVOITTEET SEURAAVAN HALLITUKSEN OHJELMAAN

1. Parannetaan koko elinkeinokalatalouden arvoketjun toimintaedellytyksiä

Hallituskauden tavoitteeksi tulee asettaa, että kalatalous tuottaa jatkossa nykyistä enemmän kalaa ja kala-tuotteita sekä parantaa Suomen taloutta luomalla työ-tä, toimeentuloa ja vientituloja. Kalatalous on luonnon-varojen kestävään käyttöön perustuvaa liiketoimintaa, jossa suomalaisilla yrityksillä ja osaamisella on kasvun mahdollisuuksia myös kansainvälisillä markkinoilla. Kala-talouden tarjoamien mahdollisuuksien nykyistä tehok-kaampi hyödyntäminen on tärkeää myös kestävä ruoka-turvan ja omavaraisuuden varmistamiseksi. Yhtenä hallitus-politiikan läpikäyvässä osana tulee olla kestävä luonnon-varatalouden edistäminen.

Ratkaisu:

- ▶ Toimeenpannaan tehokkaasti ja viipymättä valtioneuvoston hyväksymää Kotimaisen kalan edistämishjelmaa.
- ▶ Nostetaan Suomen kalatalouselinkeinojen yhteen-laskettu liikevaihto yli miljardiin euroon vuoteen 2027 mennessä jatkamalla monipuolisesti kala-toimialan kehittämistä.
- ▶ Kalatalous tunnistetaan luonnonvaraelinkeinoksi, joka luo työtä ja toimeentuloa.

2. Turvataan ammatti-kalastuksen tulevaisuus elinkeinona

Kaupallisten kalastajien määrä on puolittunut 2000-luvun aikana. Päätoimisia ammattikalastajia oli Suomessa alku-vuodesta 2021 noin 700 ja kalastajien määrän uskotaan vähenevän edelleen lähivuosina. Kalastajamäärien roma-husta pystytään kompensoimaan pyyntimuotojen ja -tek-niikan kehittämisellä vain osittain. Rannikolla tapahtuva ammattikalastus on kriisissä ja tarvitsee hallituksen väli-töntä apua konkreettisilla toimilla. Suurimpana haasteena ovat haittaeläimet, jotka ovat tehneet kalastamisesta joil-lakin alueilla täysin mahdotonta. Haittaeläimet aiheuttavat vahinkoja myös kalakannoille.

Ratkaisu:

- ▶ Ammattikalastuksen toimintaedellytykset turva-taan ja toimintaa kehitetään niin, että kotimaisen kaupallisesti pyydetyn kalan tarjonta kasvaa ja sen kulutus nousee vähintään 10 prosenttiin kokonaiskulutuksesta.
- ▶ Turvataan kaupallisten kalastajien oikeudet ja mahdollisuudet kalastaa monipuolisesti ja kannat-tavasti eri kalalajeja sekä turvataan kaupallisten kalastajien kalavesien saanti.
- ▶ Korvataan hylkeiden ja merimetsojen aiheuttamat vahingot kalatalousyrittäjille täysimääräisesti.
- ▶ Hyljekannan hallinta hoidetaan siten, että kotimai-sen luonnonkalan tarjonta kuluttajille voi jatkua ja kasvaa häiriöttä.
- ▶ Sallitaan merimetsokannan kasvun rajoittaminen eri-tyisillä ongelma-alueilla ja kalatalouden ydinalueilla.
- ▶ Kalastuksen edut turvataan sekä rannikko- että avomerialueella laajamittaisen merituulivoima-rakentamisen yhteydessä.
- ▶ Edistetään määrätietoisesti kalatalouselinkeinojen toimintaan liittyvän byrokratian vähentämistä ja keventämistä sekä EU-tasolla että kansallisesti.
- ▶ Ylläpidetään vakaa ja ennakoitavissa oleva toimijakohtainen kiintiöjärjestelmä.

3. Hyödynnetään kalanviljelyn tarjoamat mahdollisuudet täysimääräisesti

Nopein keino parantaa kotimaisen kalan saatavuutta on kalanviljely, mutta se ei pysty tyydyttämään tasaisesti kasvavaa kysyntää ilman merkittävää lisäystä tuotanto-määriin. Kotimaisen kysynnän lisäksi kestävästi tuotetu-le, turvalliselle ja terveelliselle kalalle on kysyntää vienti-markkinoilla ja se on tärkeä osa Suomen huoltovarmuutta.

Kasvatettu kala on monien luonnonkalojen tavoin vas-tuullinen ja kilpailukykyinen elintarvike. Se on terveellinen, ilmastoystävällinen ja kykenee tehokkaasti muuntamaan ravintonsa korkealaatuiseksi eläinproteiiniksi. Sen vesistö-vaikutus on kokonaisuutena katsoen vähäinen, vain noin 1-2 % Suomen ravintonekuormituksesta Itämereen.

Helpottamalla lupakäytäntöjä kotimainen kalanviljely on mahdollista kolminkertaistaa vuoteen 2030 mennessä. Elinkeino odottaa tuolloin arvon kasvavan yli 30 % ja työ-listävyuden parantuvan noin 30 % nykyisestä sekä kasva-tetun kalan kotimaisuusasteen nousevan yli 50 prosenttiin.

Ratkaisu:

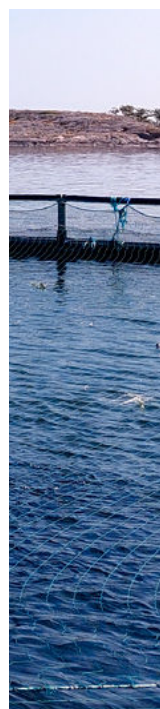
- ▶ Sujuvoitetaan lupabyrokratiaa ympäristö-lupamenettelyä keventämällä.
- ▶ Huomioidaan kalanviljelyn tarpeet valta-kunnallisissa alueiden käyttötavoitteissa.
- ▶ Luodaan ravinnekompensoitioita koskevat peli-säännöt (Itämerirehu ja muut ratkaisut).
- ▶ Tuetaan investointeja viljelylaitosten ympäristö-ystävällisyyden ja tuotantotehokkuuden lisäämiseksi.
- ▶ Nostetaan yritysnäkökulma ja elinkeinopoliittiset keinot keskiöön edistämishjelmien toteutuksessa.
- ▶ Ruokaturvan varmistamiseksi ja omavaraisuuden parantamiseksi on ympäristölupiin luotava jousto-mahdollisuus kriisi- ja poikkeustilanteita varten.
- ▶ Otetaan käyttöön päästöperusteiset luvat.

PYYDETTYJEN JA KASVATETTUIJEN KALOJEN ILMASTOVAIKUTUKSET

- ▶ Kiertovesikasvatuksessa kasvatettu kirjolohi 6–10 kg CO₂-ekv/kg fileettä
- ▶ Norjassa kasvatettu lohi 4,6 kg CO₂-ekv/kg fileettä
- ▶ Kotimainen kirjolohi 3,7 kg CO₂-ekv/kg fileettä
- ▶ Verkkokalastetut kalat ja trooliilla kalastettu muikku 1,9–2,5 kg CO₂-ekv/kg lopputuotetta
- ▶ Trooliilla kalastettu silakka 1,3 kg CO₂-ekv/kg fileettä
- ▶ Nuotalla pyydetty muikku 0,8 kg CO₂-ekv/kg perattua kalaa
- ▶ Rysällä pyydetty silakka 0,4 kg CO₂-ekv/kg fileettä

Lähde Luonnonvarakeskus

Suomalaisista
yli 90 % syö kalaa.
75 % suomalaisista
haluaa syödä kalaa
nykyistä enemmän.

KAIKILLA ON OIKEUS SYÖDÄ KOTIMAISTA KALAA

Kotimainen kalan alkutuotanto on tärkeä osa ruokaturvaa ja omavaraisuutta. Meillä olisi mahdollisuus tuottaa Suomessa kalaa nykyistä enemmän. Suomalaisella kalalla olisi kysyntää niin kotimaassa kuin kansainvälisillä markkinoilla, mutta tällä hetkellä emme pysty tuohon kysyntään vastaamaan. Kun kalatoimialan mahdollisuudet saadaan täysimääräisinä käyttöön, on mahdollista saavuttaa Kotimaisen kalan edistämishjelmaan kirjatut kunnianhimoiset tavoitteet. Nykyisin tuotantoresurssein se ei tule onnistumaan. Päätökset, joilla varmistetaan kotimaisen kalan saatavuus ja kala-alan elinvoimaisuus, on tehtävä nyt.

Suomalaiset kuluttajat haluaisivat syödä nykyistä enemmän kotimaista kalaa

Kuluttajatutkimusten mukaan yli 90 prosenttia suomalaisista syö kalaa ja 75 prosenttia haluaisi syödä sitä enemmän. Kotimaisen kalan osuus kokonaiskulutuksesta on kuitenkin vain noin viidesosa ja se on 2000-luvulla vähentynyt noin kolmanneksella. Tuontikalan kulutus on sen sijaan lähes kaksinkertaistunut, ja Norjasta tuodun lohen kulutus jopa nelinkertaistunut. Kotimaista kalaa ei yksinkertaisesti ole saatavilla.

Päätökset, joilla varmistetaan kotimaisen kalan saatavuus ja huoltovarmuus, on tehtävä nyt!

Kotimaisen kalan käyttö ei voi kasvaa, ellei kalan tarjonta kasva. Kaupan, ravintoloiden ja teollisuuden on saatava nykyistä enemmän kotimaista kalaa käyttöönsä. Tämä voi toteutua vain, kun meillä on elinvoimainen alkutuotanto ja sen mahdollisuudet hyödynnetään nykyistä tehokkaammin.

Nykyaikainen kalatalous on kestävää yritystoimintaa luonnon ehdoilla

Kaupallinen kalastus ja kalanviljely haluavat turvata parhaat pyynti- ja viljelyolosuhteet tuleville vuosille. Vesistöjen kunto on kalakantojen elinvoimaisuuden ja kalatalouden kannattavuuden tärkein tekijä. Kotimainen kalatalous on kansainvälisestikin erinomainen esimerkki modernin elinkeinotoiminnan ympäristövastuullisuudesta. Kalatalous on osa sinistä biotaloutta ja tuo haja-asutusalueelle työtä ja varallisuutta. Suomella ei ole varaa menettää miljardin euron arvoisen kalatalouden arvoketjun kasvumahdollisuuksia.

SUOMESSA KULUTETTU KALA JA KALAN OMAVARAISUUDEN KEHITYS ALKUPERÄN MUKAAN

